

แนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของนักเรียน
ปฐมวัยในโรงเรียนระบบสองภาษา: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านฮาลาบาลา
The Guidelines for Developing Thai Listening and Speaking Skills among
Early Childhood Students in a Bilingual School System:
A Case Study of Ban Halabala School

กชกร ศรีสังข์¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยโดยใช้กรณีศึกษา มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของนักเรียนปฐมวัยใน โรงเรียนระบบสองภาษา (ไทย - มลายู) แบบประยุกต์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน ครูวิชาการ ฝ่ายปฐมวัยจำนวน 1 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนบ้านฮาลาบาลา (นามสมมุติ) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเก็บรวบรวม ข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการ พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟัง และด้านการพูดของนักเรียนปฐมวัยในโรงเรียนระบบสองภาษากรณีศึกษาโรงเรียนบ้านฮาลาบาลา นั้นมีการใช้ 1) แผนการจัดประสบการณ์ 2) นิทานสองภาษา และ 3) เพลงสองภาษา นอกจากนี้ มีประเด็น เพิ่มเติมจากขอบเขตงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาคือการใช้สื่อประสมและการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ผลจากการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าแนวทางดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีประโยชน์ในการช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟังและด้านการพูด

คำสำคัญ: ทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูด, นักเรียนปฐมวัย โรงเรียนระบบสองภาษา

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

E-mail: kotchakon050@gmail.com

Abstract

This study was a qualitative research. A case study was used as a research design. The objective of this study was to investigate the guidelines for developing Thai listening and speaking skills among early childhood students in a bilingual school system (Thai-Malay). Key informants were 10 individuals, consisting of 1 school director, 1 academic teacher in early childhood department, and 8 teachers in early childhood level. The key participants were recruited by using a purposeful selection from Ban Halabala School (pseudonym). A Semi-structured interview protocol was used as a research instrument. Data collection was conducted by in-depth interview. Content analysis was used for data analysis. The results of this research indicated that the guidelines for developing Thai listening and speaking among early childhood students in a bilingual school system of Halabala School included the applications of 1) Experience plans, 2) Bilingual tales and 3) Bilingual music. Besides the scope of the study, the use of multimedia and organized activities for early childhood students were also implemented by the school. This study indicated those guidelines are appropriate and useful for helping students improve Thai listening and speaking skills.

Keywords: Thai listening and speaking skills, early childhood students, Bilingual school system

บทนำ

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งเป็นความหวังของครอบครัวเป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม มนุษยชาติ และเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ อนาคตของประเทศชาติจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็ก เด็กที่มี ความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ มีพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน ที่เหมาะสมกับวัย ไม่ว่าจะเป็น พัฒนาการ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม จะเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่าง มีความสุขเป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ เด็กในวัย เริ่มแรกของชีวิต หรือที่เรียกว่า “เด็กปฐมวัย” คือ วัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี จัดได้ว่าเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของชีวิตทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ โดยเฉพาะด้านสติปัญญาจะเจริญมากที่สุดในช่วงนี้ และพัฒนาการใด ๆ ในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงอื่น ๆ ของชีวิตเป็นอย่างมาก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี พุทธศักราช 2560 กำหนดจุดมุ่งหมายของการ จัดการศึกษา ปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษา ในมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ใน ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้แก่ การฟังผู้อื่นพูดจนจบ สนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง เล่าเป็นประโยค เรื่องราวต่อเนื่องได้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) จะเห็นได้ว่าทักษะการสื่อสาร ที่มีความจำเป็น และมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย เพราะการสื่อสารจะเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด ความรู้ความเข้าใจให้กับ เด็ก จากความสำคัญดังกล่าว เบื้องต้น กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการ พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยให้กับเด็กปฐมวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นในการสื่อสารเป็นหลักจึงจัดทำ โครงการการจัดการเรียนรู้ระบบสองภาษา (ไทย-มลายู) แบบประยุกต์ ในโรงเรียนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่ง กำหนดเป็น นโยบายด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา

โรงเรียนบ้านฮาลาบาลา (นามสมมติ) เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนนับถือศาสนาอิสลาม 100 % บริบทโดยรวมตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบท ห่างไกลจากตัวเมือง ชุมชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีวัฒนธรรมใช้ ภาษามลายูถิ่น เพื่อ การสื่อสารในชีวิตประจำวัน ไม่ค่อยมีโอกาสได้พูดภาษาไทย ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียน การสอนในห้อง เรียน ครูผู้สอนสังเกตพบว่านักเรียนไม่สามารถ พูดสื่อสารภาษาไทยกับครูได้ทำให้การเรียน การสอนไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ โรงเรียนจึงได้เข้าสู่ระบบโรงเรียนสองภาษา (ไทย-มลายู) แบบประยุกต์ โรงเรียนและครูผู้สอน ระดับชั้นปฐมวัยจึงต้องคิดวิธีแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน เพื่อ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาไทย รวมไปถึงการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของ นักเรียน แต่ละคนตาม ศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม – วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจเด็ก ทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิด คุณค่าต่อตนเอง และสังคมที่เน้น ความสำเร็จ และประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากปัญหาข้างต้นผู้วิจัยในฐานะในฐานะที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัยใน โรงเรียนที่เข้า สู่ ระบบโรงเรียนสองภาษา (ไทย-มลายู) แบบประยุกต์ จึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา ทักษะการ สื่อสารภาษาไทยของเด็กปฐมวัยในพื้นที่ ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ โดยเฉพาะนวัตกรรม การสอนของครูผู้สอนซึ่งมี ส่วนสำคัญในการพัฒนา และส่งเสริมทักษะการสื่อสารของเด็ก ข้อค้นพบงานวิจัยนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่ต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กโดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ ห่างไกลความเจริญในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ใช้ ภาษามลายูถิ่นสื่อสารกันเป็นหลัก

นิยามศัพท์เฉพาะ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟังและด้าน การพูดของ นักเรียนปฐมวัยในโรงเรียนระบบสองภาษา กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านฮาลาบาลา โดยผู้วิจัย ได้นิยามศัพท์ เพื่อให้ผู้อ่าน มีความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการฟัง และการพูด สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง มาตรการในการส่งเสริม พัฒนาการด้านการฟัง และการพูดในระดับที่สูงขึ้นของเด็ก ซึ่งในที่นี้ การพัฒนาทักษะ การสื่อสารด้านการฟัง และการพูด สำหรับเด็กปฐมวัยต้องครอบคลุมทั้งสามด้าน ได้แก่ 1) การใช้แผนการจัด ประสบการณ์ 2) การใช้นิทาน 3) การใช้เพลง มีรายละเอียดดังนี้

1.1 แนวทางการใช้แผนการจัดประสบการณ์เรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการฟัง และด้านการพูด สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึงการใช้แผนการจัดประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการฟัง และ การพูด ลักษณะของแผน การจัดประสบการณ์ที่ดีควรมีความละเอียด ชัดเจน มีหัวข้อ และส่วน ประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักการของ การสอน

1.2 แนวทางการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการฟัง และด้านการพูด สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึงการอ่านหนังสือนิทานให้เด็กฟังด้วยเสียงของครู หรือผู้ปกครอง ใช้ภาษาที่ดี เวลาเล่าความรู้สึกของผู้เล่า จะผ่านไปสู่วัยเด็ก เด็กจะเริ่มรับรู้นิทาน จากภาพที่มองเห็น และเสียง ที่ได้ยิน โดยรู้ความหมายไปทีละน้อยจน สามารถเชื่อมโยงภาพ และคำบอกเล่าที่ได้ยิน ตลอดจน จดจำเนื้อหา และเรื่องราวต่าง ๆ ที่นำไปสู่การพูดได้อย่าง มีความหมายต่อไป

1.3 แนวทางการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการฟัง และการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การใช้กิจกรรมดนตรีที่เหมาะสมกับเด็ก ในการพัฒนาทักษะการฟัง และทักษะการพูด จูงใจให้เด็กมีส่วนร่วมในการ ร้องเพลง และทำท่าทางประกอบเพลง ครูควรมีการสนทนาซักถามเกี่ยว กับเนื้อเพลงบ้าง เพื่อทดสอบทักษะการฟัง และการพูดของเด็ก

2. นักเรียนปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุตั้งแต่ 3-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลโรงเรียนบ้านฮาลาบาลา

3. ครูผู้สอนปฐมวัย หมายถึง ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนบ้านฮาลาบาลา

4. โรงเรียนในระบบสองภาษา (ไทย - มาลายู) แบบประยุกต์ เป็นโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ระบบสองภาษา (ไทย - มาลายู) แบบประยุกต์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งการจัดกิจกรรมนี้เพื่อสร้างความ เข้มแข็งในการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นสะพานเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อสร้าง เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาไทยให้กับเด็ก

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟังและด้านการพูด ของนักเรียนปฐมวัยใน โรงเรียนบ้านฮาลาบาลา

ขอบเขตงานวิจัย

ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟังและด้านการพูดของนักเรียน ปฐมวัยซึ่งสามารถจำแนกแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของนักเรียน ปฐมวัยออกเป็น 3 ด้านดังนี้ 1.การใช้แผนการจัดประสบการณ์เรียนเพื่อพัฒนา ทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย 2.การใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย และ 3.การใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร สำหรับเด็กปฐมวัย

ด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญคือครู และบุคลากร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูด ของนักเรียนปฐมวัยในโรงเรียนระบบสองภาษาโรงเรียนบ้านฮาลาบาลา จำนวนทั้งสิ้น 10 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนบ้าน ฮาลาบาลา 1 คน ครูวิชาการฝ่ายปฐมวัย จำนวน 1 คน คนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นการมุ่งเลือก เพื่อให้ได้ ข้อมูลสำคัญที่สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกสามารถสะท้อนความจริงได้ดีที่สุด และมีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษา ปฏิบัติ

หน้าที่ในฐานะครูวิชาการฝ่ายปฐมวัยปฏิบัติหน้าที่ในฐานะครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในโรงเรียนที่เข้าสู่ระบบโรงเรียนสองภาษาและแสดงเจตจำนงในการเข้าร่วมการวิจัยอย่างสมัครใจ

ด้านสถานที่ โรงเรียนบ้านฮาลาบาลา (นามสมมติ) ตั้งอยู่ในตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้กรณีศึกษา (Case Study) มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟัง และด้านการพูด ของนักเรียนปฐมวัยในโรงเรียนระบบสองภาษา (ไทย - มลายู) แบบประยุกต์ กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านฮาลาบาลา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน ครูวิชาการ ฝ่ายปฐมวัย จำนวน 1 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยวิธี การเลือกแบบเจาะจง (Purposeful selection) จากโรงเรียนบ้านฮาลาบาลา ผู้วิจัยใช้ชื่อ สมมุติ (Pseudonym) สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกคนที่ให้ข้อมูลสำคัญในงานวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อรักษาความลับ และไม่เกิด ผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลทั้งทางตรง และทางอ้อม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview protocol) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด เน้นการ เจาะลึกของการสัมภาษณ์ (In-depth interviews) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หาคุณภาพเครื่องมือโดยให้อาจารย์ ที่ปรึกษาตรวจสอบพร้อมกับเพื่อนนักวิจัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ คู่มือโรงเรียน แพ้ PLC และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการ สื่อสารด้านการฟัง และด้านการพูดของนักเรียน ปฐมวัย เพื่อสนับสนุนอธิบายแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟัง และด้านการพูด ของนักเรียนปฐมวัย สิ่งที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้คือ ตัวผู้วิจัยเอง ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ที่สุด ในกระบวนการวิจัย เนื่องจากเป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงต่อเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งในการเก็บ รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล (ชาย โพธิ์สิตา, 2549 อ้างถึงใน เอกรินทร์ สังข์ทอง, 2551) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยนี้ทำโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้เวลาประมาณ 1.30 - 2 ชั่วโมง ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้วิธีสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ณ สถานศึกษาของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หรือสถานที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสม และผู้วิจัยได้ตรวจสอบสามเส้า ด้านวิธีรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน คือ วิธีสังเกตชั้นเรียนปฐมวัยควบคู่ไปกับการซักถามพูดคุยกับนักเรียน (สุภางค์ จันทวานิช, 2557) ผู้วิจัยใช้เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) (สุภางค์ จันทวานิช, 2557) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาของ ข้อความที่ถูกจัดบันทึกไว้อย่างเป็นระบบ เช่น ข้อความที่จดบันทึกจากการสังเกต/การสัมภาษณ์ บันทึกประจำวัน (Diary) และข้อความที่จดบันทึก จากเทปเสียง เป็นต้น เพื่อค้นหาแบบแผนในประเด็นหลัก (Theme) รวมทั้งแก่นสาระ (Core Consistency) และแก่นความ หมาย (Core Meaning) ในปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วย (อมาวสี อัมพันศิริรัตน์, 2557)

ผลการวิจัย

โรงเรียนบ้านฮาลาบาลา มีแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูด ของนักเรียน ปฐมวัย 3 แนวทางตามที่ได้วิจัยได้ให้ขอบเขตด้านเนื้อหาไว้คือ 1) การใช้แผนการจัดประสบการณ์ 2) การใช้นิทานสองภาษา 3) การใช้เพลงสองภาษา ดังนี้

1. แนวทางการใช้แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และ ด้านการพูด ของนักเรียนปฐมวัย มีแนวทางการใช้แผนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยทุกห้องเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การ สอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพิ่มการซ่อมเสริมภาษาไทย แบบบูรณาการ ในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในด้านการฟัง และด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ดังเช่นครู B กล่าวว่า “ใช้แผนการจัด ประสบการณ์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กได้มีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ให้มาก ได้โต้ตอบ ได้ใช้ภาษา เด็ก จะเกิดการเรียนรู้ มีการ พัฒนามากขึ้น” ในขณะที่ครู K กล่าวว่า “แผนการจัดประสบการณ์ที่ครูเขียนขึ้นมาจะ แทรกการใช้นิทาน สองภาษา เพลงสองภาษาเข้าไปในแผนการจัดประสบการณ์ และนำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ตาม หลักสูตรการ ศึกษาปฐมวัย มาเขียนเป็นหลักสูตรท้องถิ่นโดยคำนึงถึงความต้องการของเด็ก และบริบทท้องถิ่น ของเด็กเพราะทางโรงเรียนคำนึงถึงความต้องการของเด็ก ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เพราะเชื่อว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดี หากเรียนรู้จากเรื่องใกล้ตัวที่พบเจอในชีวิตประจำวัน” จากแนวทางข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญ ของ การใช้แผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการฟังและด้านการพูดของเด็กปฐมวัย เพื่อให้ การสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือการใช้แผนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

2. แนวทางการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูด ของนักเรียนปฐมวัย มีแนวทางการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูด ของนักเรียน ปฐมวัยใน ทิศทางเดียวกันคือการใช้นิทานสองภาษา ดังเช่นครู B กล่าวว่า “ใช้นิทานที่ครูผลิต ขึ้นมาเอง เป็น นิทานสองภาษาเรื่องเกี่ยว กับชีวิตประจำวันของเด็ก และมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม นำบริบท วัฒนธรรมพื้นบ้านในชุมชนเข้ามาใส่ในเนื้อหา นิทาน ภาษาที่ใช้เขียนเป็นภาษาไทย และภาษามลายู ถิ่นตัวละคร ในนิทานก็ใช้ชื่อของเด็ก” เช่นเดียวกับครู A ที่กล่าวว่า “ครูเล่านิทานเป็นภาษามลายูถิ่นก่อน แล้ว จึงค่อยเล่า เป็นภาษาไทยไปพร้อม ๆ กับการดูภาพประกอบนิทาน ครูอาศัยการสอนแบบเน้นย้ำ ซ้ำ ทวน เล่า นิทานทั้งสองภาษาสลับกันไป” นอกจากนี้ครู E ยังมีประเด็นเพิ่มเติมจากการใช้นิทานสองภาษา “โดยการใช้ นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยทั่วไปมาเล่าให้เด็กฟังมีทั้งที่เป็นนิทานเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน นิทานเกี่ยวกับคน สัตว์ สิ่งของ โดยครูจะเล่านิทานให้เด็กฟังวันละ 1 เรื่องก่อนที่จะเรียน หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ รวมไปถึงจนถึงการให้เด็ก ออกมาเล่านิทานให้เพื่อนฟังและร่วมกันเล่นบทบาทสมมุติจากนิทานที่เล่านิทานจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการ ทางด้านภาษาที่ดีขึ้น ช่วยให้เด็กคุ้นเคยกับคำในภาษาไทยและมีทักษะการสื่อสารภาษาไทยที่ดีขึ้น” จาก แนวทางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านิทาน ที่เป็นทั้งนิทานสองภาษา และนิทานทั่วไปสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นส่วน สำคัญในการพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาไทยให้กับ เด็กปฐมวัยเพราะนิทานเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ เด็กได้ฝึกใช้ทักษะการฟัง และการพูด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ความรู้ และความเพลิดเพลิน

3. แนวทางการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของ

นักเรียนปฐมวัย มีแนวทางการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟังและด้านการพูดของนักเรียนปฐมวัยโดย การใช้เพลงสองภาษา คือภาษามลายูถิ่น และภาษาไทย ดังเช่นครู C กล่าวว่า “ครูควรเน้นการใช้เพลงทั้งสองภาษาให้กับ เด็กเพื่อเด็กจะได้เข้าใจคำศัพท์ได้เร็วขึ้น เพราะถ้าเมื่อไรที่เด็กเข้าใจคำศัพท์มากขึ้นเด็กก็จะพูดได้เร็ว และดีขึ้น” เพลงสอง ภาษาเป็นเพลงที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก บางเพลงที่ไม่มีภาษามลายู ครูก็จะแปลเพิ่มเติมให้เป็นภาษามลายู แต่ยังคงรักษาทำนองเพลงเดิมเอาไว้ เช่นเดียวกับครู J ที่กล่าวว่า “การใช้เพลงสองภาษามีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟังและการพูดได้ เพราะจะช่วยให้เด็กได้ซึมซับภาษา ครูนำเพลงสองภาษามาช่วยในการจัด กิจกรรม เด็กจะเกิดความรู้สึกสนุกสนานและเข้าใจคำศัพท์ได้เร็วขึ้น เด็กจะรู้สึกสบายใจและมีความรู้สึกที่ดี ช่วยให้การสอน ของครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น” นอกจากนี้ครู B ยังมีประเด็นที่นอกเหนือจากการใช้เพลงสองภาษาว่า “มีการใช้เพลงสำหรับเด็กปฐมวัยทั่วไปมาใช้ในการสอน แรก ๆ ก็ใช้เพลงง่าย ๆ เช่น เพลงช้าง เพลงผลไม้ เป็นเพลงที่ร้องง่าย สั้น ๆ เด็กจำได้ง่าย ครูร้องให้เด็กฟัง แล้วเด็กก็ร้องตาม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการฟัง และด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ให้การสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน” จากแนวทางดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าเพลงที่เป็นทั้ง เพลงสองภาษา และเพลงทั่วไปสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยให้กับเด็กปฐมวัย เพราะเป็นเพลงที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ เด็กได้ใช้ทักษะการฟัง และการพูดจากการที่ได้ร้องเพลง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ความรู้ และความเพลิดเพลิน เด็กจะรู้สึกสบายใจและมีความรู้สึกที่ดี ช่วยให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แต่ทั้งนี้มีการค้นพบประเด็นเพิ่มเติมจากการเก็บข้อมูล 2 แนวทางคือ 1) การใช้สื่อประสม 2) การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. แนวทางการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของ

นักเรียนปฐมวัย มีแนวทางการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของนักเรียนปฐมวัย คือการใช้สื่อประสมในที่นี้หมายถึงสื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อรูปภาพ สื่อ DLTV สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ นิทาน เพลงก็เป็นสื่อ และยังมีสื่อที่เป็นสื่อสองภาษาที่เชื่อมโยงกับนิทานสองภาษาและเพลงสองภาษาดังเช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฮาลาบาลากกล่าวว่า “เน้นให้ครูใช้สื่อ DLTV ทุกคน ทุกห้อง ทุกชั้นเรียน เพราะคิด ว่าทันสมัย และดึงดูดความสนใจของเด็กได้ดี รวมไปถึงการ นำนิทานใน สื่อ DLTV มาช่วยในการสอน” ในขณะที่ครู B กล่าวว่า “ครูนำสื่อมาเป็นสื่อกลาง บางเรื่องครูสอนเด็กไม่เข้าใจ พอได้ดูสื่อ เห็นภาพเห็นของจริง ได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้ทำให้เด็กเรียนรู้ได้ดีขึ้น รวมไปถึงฝึกการฟัง การพูดของเด็กด้วย ยกตัวอย่างเช่น สื่อ DLTV เปิดทีวีให้เด็กดู และในขณะที่เด็กดูอยู่นั้นครูก็สอนไป ตั้งคำถามให้เด็กได้คิดให้เด็กได้พูด ช่วยกันหาคำตอบจากสิ่งที่เด็กดูอยู่” ครู F ก็ยังได้กล่าวอีกว่า “สื่อที่เป็นสื่อสองภาษาที่เชื่อมโยงกับนิทานสอง ภาษาและเพลงสองภาษา เช่น บัตรคำ ในบัตรคำก็จะมีภาพ และคำศัพท์ที่เป็นทั้งภาษาไทยและภาษามลายู นอกจากนี้สิ่งที่ สำคัญที่สุด คือการกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน” จากแนวทางดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า สื่อเป็นส่วนที่สำคัญ ที่จะช่วย พัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการฟังและด้านการพูดของเด็กปฐมวัย เพราะเด็กจะเรียนรู้ทุกอย่างผ่านสื่อ สิ่งสำคัญคือ ครูทุกคนต้องคำนึงถึงข้อดีข้อเสียของสื่อชนิดต่าง ๆ ใช้สื่อให้ถูกวิธี เพราะอาจจะให้ทั้งประโยชน์ และโทษกับเด็ก

2. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูด

ของนักเรียน ปฐมวัย มีแนวทางเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูด ของนักเรียน ปฐมวัย ครบทั้ง 6 กิจกรรมคือ 1) กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ 2) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 3) กิจกรรมสร้างสรรค์ 4) กิจกรรมเสรี 5) กิจกรรมกลางแจ้ง 6) กิจกรรมเกมการศึกษา ดังที่ครู C กล่าวว่า “ ใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านซึ่งอยู่ ในกิจกรรมกลางแจ้งโดยให้เด็กมาเล่น มาทำกิจกรรมด้วยกัน พยายาม เน้นการสื่อสารให้มากที่สุด โดยเน้นให้เด็กสื่อสารกับ เพื่อนและครู ซึ่งครูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการเน้น ย้ำให้เด็กได้พูดสื่อสารกันเป็นภาษาไทย และเด็กควรใช้ภาษาไทย สื่อสารกับพ่อแม่ที่บ้านด้วย” ในขณะที่ครู E กล่าวว่า “การนำเด็กไปสัมผัสกับสิ่งรอบ ๆ ตัวเด็กที่อยู่ในบริเวณรั้วโรงเรียน ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ พานักเรียนไปสัมผัสกับดอกไม้ ต้นไม้ เพื่อฝึกทักษะการฟัง และการพูดจากการร่วมกิจกรรม กับครูให้เด็กได้ รับประสบการณ์ตรง ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สถานที่ สิ่งแวดล้อมรอบข้าง” นอกจากนี้กิจกรรมที่มีส่วนช่วย พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของเด็กปฐมวัย คือกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กปฐมวัย ช่วยให้เด็กได้กล้าแสดงออก ได้เคลื่อนไหวร่างกาย และกิจกรรมการซ่อมเสริมภาษาไทย ในรูปแบบของการพัฒนาทักษะการฟัง และการพูดของเด็กเป็นรายบุคคล จากแนวทางข้างต้น สะท้อนให้เห็น ถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะ การสื่อสารด้านการฟังและด้านการพูดของเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กใช้ภาษาไทยในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ช่วยพัฒนาการทางด้านภาษาที่ดีขึ้นกว่าเดิม

อภิปรายผลการวิจัย

1. แนวทางการใช้แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูด ของนักเรียนปฐมวัย จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการใช้แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของนักเรียนปฐมวัย ของครูปฐมวัยโรงเรียนบ้านอาลาบาลานั้นมีแนวทางเดียวกันคือการใช้แผนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยทุกห้องเรียน เพื่อให้การสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม นำมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาเขียนเป็นหลักสูตรท้องถิ่นโดยคำนึงถึงความต้องการของเด็ก และบริบทท้องถิ่นของเด็ก เพราะทางโรงเรียนคำนึงถึงความต้องการของเด็ก เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เพราะเชื่อว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีหากเรียนรู้จากเรื่องใกล้ตัว ที่พบเจอในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูวางแผนจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ครูผู้สอนทราบว่า ในแต่ละสัปดาห์หรือแต่ละชั่วโมงครูผู้สอนควรจะสอนสาระการเรียนรู้ใด ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ครอบคลุมเรื่องราวอะไรบ้าง รวมทั้งการสำรวจสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และสามารถทำการประเมินผลผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ตามเป้าหมายซึ่งสอดคล้องกับ โสพิศ บัวปอม (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้แผนจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางสำหรับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ซึ่งพบว่าการใช้แผนจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางสำหรับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ในแผนจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ซึ่งพบว่านักเรียนระดับปฐมวัยที่ได้ใช้แผนจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางสูง

กว่าเด็กที่ไม่ได้รับการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เพราะเด็กจะได้รับประสบการณ์และเรียนรู้ ได้มากกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการจัดแผนจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง และสอดคล้องกับ รอทันนี เจละละ (2558) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์จากแผนการจัดประสบการณ์ที่ใช้นิทานประกอบ ภาพเพียงอย่างเดียว แต่สามารถช่วยพัฒนาทักษะการฟัง และการพูดของเด็กปฐมวัยได้ เนื่องจากลำดับขั้นตอน ในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ใช้สื่อนิทานประกอบภาพที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำมาใช้กระตุ้น และสร้าง แรงจูงใจให้เด็กเกิดความสนใจในบทเรียน สนุกสนานในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับครูผู้สอน จึงช่วยให้เด็กเกิด พัฒนาการ และมีทักษะในการฟัง และการพูดสูงขึ้น จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการฟังและด้านการพูดของเด็กปฐมวัย เพื่อให้การ สอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเด็กมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

2. แนวทางการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูด ของ นักเรียนปฐมวัย จากผลการวิจัยพบว่าแนวทางการใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้าน การฟัง และด้าน การพูดของ นักเรียนปฐมวัยเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่มีความเหมือนกันคือการใช้นิทานสองภาษา ซึ่งเป็นนิทานที่ ครูผลิตขึ้นมาเอง เป็นเรื่อง เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเด็ก และมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม แล้วนำ บริบท วัฒนธรรมพื้นบ้านในชุมชนเข้ามาใส่ใน เนื้อหานิทานด้วย ภาษาที่ใช้เขียนเป็น ภาษาไทย และภาษามลายู ถิ่นมาใช้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของ เด็กปฐมวัย ทั้งนี้เนื่องจากเด็กจะเริ่มรับรู้นิทาน จากภาพที่มองเห็น และเสียงที่ได้ยิน โดยรู้ความหมายไปที่ละ น้อย จนสามารถเชื่อมโยงภาพ และคำบอกเล่าที่ได้ยิน ตลอดจนจดจำเนื้อหา และเรื่องราวต่าง ๆ ที่นำไปสู่การ พูดได้อย่างมีความหมายต่อไป สอดคล้องกับสุพัตรา บุ่งง้าว (2560) ได้ศึกษาวิจัยการใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนา ทักษะการฟังและ การพูด ของเด็กปฐมวัยโดยการสร้างนิทานภาพขึ้นมาเป็นนวัตกรรมซึ่งมีผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีทักษะด้านการฟัง และด้าน การพูดอยู่ในระดับดีหลังจากจัดกิจกรรมการใช้นิทานภาพ เช่นเดียวกับ รอทันนี เจละละ (2558) ที่ได้ศึกษา วิจัยการพัฒนา ทักษะการฟัง และการพูดของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ที่ใช้นิทานประกอบภาพ โดยผลคะแนนหลัง เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการ ทดสอบก่อนเรียน จากผลการวิจัย สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการนำนิทาน มาใช้จัดประสพ การณ์การ เรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำมา ประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีทักษะการสื่อสารด้านการฟัง และด้าน การพูด

3. แนวทางการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของ นักเรียนปฐมวัย จากผลการวิจัยพบว่าแนวทางการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของนักเรียนปฐมวัย ของผู้อำนวยการและครูปฐมวัยโรงเรียนบ้านฮาลาบาลานี้มีความ เหมือนกันคือการใช้เพลงสองภาษา ที่เป็นภาษามลายูถิ่น และภาษาไทย เวลาสอนก็จะสอนสลับกันไปทั้งภาษา มลายูถิ่น และภาษาไทย เนื้อเพลงจะเป็นเพลงที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก ตามสาระการเรียนรู้ของ เด็ก ทั้งนี้เนื่องจากเพลงนั้นมีความสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่กำลัง จดจำ การใช้เพลงเป็นเทคนิคที่ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้เด็กนั้นมีพัฒนาการเป็นไป

ตามวัยดังนั้นครูสามารถนำเพลงมาเป็นสื่อที่ช่วยในการเรียนรู้ของเด็กให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานและเกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้เป็นอย่างดีและทำให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพลงที่นำมาใช้ควรเป็นเพลงที่เป็นเรื่องราวใกล้ตัวเด็ก เป็นเพลงสั้นๆง่ายๆ ที่เด็กสามารถจดจำได้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2554) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาท้องถิ่นและภาษาไทยเป็นสื่อของนางแววมณีเนาะ วาเลาะ โรงเรียนบ้านประจัน จังหวัดปัตตานี ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยได้ดำเนินการตามกรอบแนวคิด การจัดการศึกษาแบบทวิภาษาโดยรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้ภาษา และวัฒนธรรมใกล้ตัวเด็กเป็นฐานในการพัฒนาระบบความคิด สติปัญญา เชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยหลักการ “การเรียนรู้จากสิ่งที่รู้ไปสู่สิ่งที่ไม่รู้” (Known to Unknown) นอกจากนี้การใช้เพลงในการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการฟังและการพูดยังสอดคล้องกับนายว คณิกคลาย (2554) ที่ได้ศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ กลุ่มตัวอย่างคือเด็กปฐมวัยชาย-หญิงอายุระหว่าง 5-6 ขวบ ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบมีความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามปกติ จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการนำเพลงมาใช้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีทักษะการสื่อสารด้านการฟัง และด้านการพูดให้ดีขึ้น

4. แนวทางการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของนักเรียนปฐมวัย จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการใช้สื่อเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟังและด้าน การพูดของ นักเรียนปฐมวัย ของผู้อำนวยการ และครูปฐมวัยโรงเรียนบ้านฮาลาบาลานั้นมีการใช้สื่อประสม โดยเชื่อว่าสื่อเป็นสิ่งที่สำคัญ มาก เพราะสื่อเป็นเครื่องมือที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารกันระหว่างครูกับเด็ก สื่อเป็นส่วนที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาทักษะการ สื่อสารด้านการฟังและด้านการพูดของเด็กปฐมวัย เพราะเด็กจะ เรียนรู้ทุกอย่างผ่านสื่อ นอกจากนี้สื่อจะช่วยให้เด็กเข้าใจถึง สถานการณ์จริง เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้เด็กได้ พัฒนาศักยภาพของตนได้เต็มที่ และช่วยพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในด้านต่าง ๆ ให้เด็กด้วย สื่อในที่นี้ ได้แก่ สื่อผสม บัตรภาพ สื่อ DLTV สื่อที่เป็นแหล่งเรียนรู้นอกชั้นเรียน สื่อของจริง ฯลฯ สอดคล้องกับปัทมาพร ปุณณฉัตร (2555) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้สื่อรูปภาพ CAI เพื่อพัฒนาทักษะการพูดสื่อสาร สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาทางการพูดและการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า คะแนนจากหลังการใช้สื่อรูปภาพ CAI สูงกว่าก่อน การใช้สื่อรูปภาพ CAI จึงเห็นได้ว่า การใช้สื่อรูปภาพ CAI สามารถพัฒนาทักษะทางด้านการการพูดสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีปัญหาทางการพูดและการสื่อสารให้ดีขึ้นได้ และสอดคล้องกับ มูนิธิเราะ ผดุง และคณะ (2555) ที่ได้ศึกษาวิจัยสภาพการจัด ประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทย เป็นภาษา ที่สอง และแนวทางในการพัฒนาสื่อประสมสองภาษา กรณี ศึกษาจังหวัดยะลา ซึ่งเขาได้นำแนวทางใน การพัฒนาสื่อประสมสองภาษามาใช้ โดยเป็นสื่อที่ให้เด็กมีส่วนร่วม และเน้นเด็ก เป็นสำคัญจึงควรมีการจัดฝึกอบรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบสองภาษา (ไทย - มลายู) ให้กับครูปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสม จากผลการ วิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการนำสื่อมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก สื่อจะช่วยให้เด็กเข้าใจ ถึง

สถานการณ์ จึงได้ฝึกทักษะการสื่อสารด้านการฟัง และการพูดที่จะช่วยให้เด็กได้ พัฒนาศักยภาพของตนได้เต็มที่

5. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูด
ของ นักเรียน ปฐมวัย จากผลการวิจัยพบว่าแนวทางเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้าน การพูดของนักเรียนปฐมวัย ครบทั้ง 6 กิจกรรมคือ 1) กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ 2) กิจกรรม เสริมประสบการณ์ 3) กิจกรรมสร้างสรรค์ 4) กิจกรรมเสรี 5) กิจกรรมกลางแจ้ง 6) กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งกิจกรรม มีส่วนช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูด ของเด็กปฐมวัย ให้เด็กได้กล้าแสดงออก ได้เคลื่อนไหวร่างกาย ทั้งนี้มีการใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน ซึ่งอยู่ในกิจกรรมกลางแจ้ง โดยให้เด็กมาทำกิจกรรมร่วมกันในขณะที่ เด็กเล่นก็ได้ท่องคำคล้องจองของ การเล่นพื้นบ้าน ได้สื่อสารกับเพื่อน และครู ซึ่งสอดคล้องกับ พรเทพ ลีทองอิน และคณะ (2557) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนโดยใช้การเล่นพื้นบ้าน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การสื่อความหมายภาษาไทยของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ซึ่งผลการวิจัยคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการ จัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน มีผลสัมฤทธิ์การสื่อความหมายภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และอีกกิจกรรมคือการนำเด็กไปสัมผัสกับ สิ่งรอบ ๆ ตัวที่อยู่ในบริเวณรั้วโรงเรียนใน กิจกรรมเสริมประสบการณ์ สอดคล้องกับ สำนักงานวิชาการ และมาตรฐาน การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2554) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดประ สบการณ์แบบศึกษานอก สถานที่ให้กับเด็กปฐมวัยของนางปราณี อ่องหลี เพื่อแก้ปัญหาด้านการไม่ใช้ภาษาไทย เพื่อการสื่อ สารในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นอุปสรรคในการฟัง และพูดกับครู ที่จะส่งผลต่อการเรียนภาษาไทยในอนาคต ซึ่งส่งผลให้เด็ก มีพัฒนาการรับรู้ทางภาษาดีขึ้น เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุข เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ได้มีปฏิสัมพันธ์กับ บุคคล สถานที่ สิ่งแวดล้อมรอบข้าง ตลอดจนการเรียนรู้ถึงมารยาททางสังคมที่เหมาะสมกับวัย รวมทั้งส่งผล ต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียน และชุมชนอย่างดียิ่งด้วย จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความ สำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา ทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของนักเรียน ปฐมวัย ครบทั้ง 6 กิจกรรม ให้เป็นแนวทางเดียวกัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดของนักเรียนปฐมวัย ในโรงเรียนระบบสองภาษา กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านฮาลาบาลา ตามขอบเขตงานวิจัย 3 แนวทางคือ 1) แนวทางการใช้แผน การจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2) แนวทางการใช้นิทานสองภาษา 3) แนวทางการใช้เพลงสองภาษา และมีประเด็นเพิ่มเติมจากขอบเขตงานวิจัยที่ผู้วิจัย ได้ศึกษา คือ 1) การใช้สื่อประสม และ 2) การจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ปฐมวัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟัง และด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ครูควรเพิ่มโอกาสให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง และมีประสบการณ์ตรงจากกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่หลากหลาย
2. ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เกิดพัฒนาการในแต่ละด้านครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความพร้อม และความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก รวมไปถึงการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับบริบทและ วัฒนธรรมของเด็ก
3. โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้มีการวางแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เน้นกระบวนการให้เด็กได้ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารมากขึ้น และโรงเรียนควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟัง และด้านการพูดของนักเรียนปฐมวัยให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาของการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟังและด้านการพูด สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนระบบ สองภาษาเพื่อให้เห็นถึงปัญหาและความยากลำบาก ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟังและด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียน ระบบสองภาษา
2. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย ด้านการอ่าน และด้านการเขียน สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนระบบสองภาษา เพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดทักษะการสื่อสารภาษาไทยครบทุกด้าน เป็นไปตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสมกับวัย
3. จากแนวทางการพัฒนาทักษะทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟังและด้านการพูด สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนระบบสองภาษามี 5 แนวทาง ควรมีการศึกษาในเชิงลึกมากขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการพัฒนาที่หลากหลาย แล้วนำไปปรับใช้กับบริบทของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ปัทมาพร ปุณณฉัตร. (2555). ผลการใช้สื่อรูปภาพCAIเพื่อพัฒนาทักษะการพูดสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาทางการพูดและการสื่อสาร. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://academic.prc.ac.th/>.
- พรเทพ ลีทองอิน, กิตติศักดิ์ เมฆปั้น, สมศักดิ์ ปัญหา และคณะ. (2557). การสอนโดยใช้การละเล่นพื้นบ้านเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การสื่อความหมายภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต).
- มูนิธิระ ผดุง, สุรัชย์ สุขสกุลชัย, วชิราพรรณ แก้วประพันธ์, โชเพีย คลานุรักษ์, รัตนา ต่วนสุหลง และปรีชา สุกใส. (2555).สภาพการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง และ แนวทางในการพัฒนาสื่อประสมสองภาษา:กรณีศึกษาจังหวัดยะลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎี บัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- รอยันนี เจละละ. (2558). การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ใช้ นิทานประกอบภาพ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.13(1), 41-46.
- สุพัตรา บุ่งจ้าว. (2560). การใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง และการพูด. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://wbscport.dusit.ac.th/artefact/file/download.php?file=207194&view=149508>
- สุภางค์ จันทวานิช. (2557). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 22. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสพิศ บัวปอน. (2546). การพัฒนาแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี). ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์.
- สำนักงานวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2554).

ผลงานและวิธีปฏิบัติที่ดีระดับปฐมวัย (Early childhood Good Practices). กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

อมาวสี อัมพันศิริรัตน์. (2557). มโนทัศน์ของการวิจัยเชิงคุณภาพ. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและ การ
สาธารณสุขภาคใต้, 1(2), 68-80.

เอกรินทร์ สังข์ทอง. (2551). ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้อำนวยการโรงเรียนของรัฐในสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์